

Samenvatting rapport 2019/016 'Binnentreden bij hulpverlening'

De maatschappij verandert. Er zijn meer éénpersoons huishoudens, mensen worden steeds ouder en blijven langer zelfstandig wonen. Dit heeft onder meer als gevolg dat bezorgde burens, familie of vrienden die geen contact met iemand kunnen krijgen, de hulp inroepen van de politie. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman blijkt dat de politie steeds meer meldingen vanwege hulpverlening krijgt.

De politie onderneemt bij een melding actie vanuit haar taak om hulp te bieden. Soms wordt er dan binnentreden. De ombudsman begrijpt dat de hulpverlening voorop staat en de politie soms een woning moet binnentreden. Het binnentreden kan echter een grote impact hebben op de bewoner. Die heeft namelijk ook recht op eerbiediging van het huisrecht en van de persoonlijke levenssfeer.

Met dit rapport wil de ombudsman aan de ene kant inzicht bieden in de praktijk en dilemma's van de politie en aan de andere kant aanbevelingen doen aan de politie om de impact van het binnentreden op de burger zo klein mogelijk te maken.

Uit het onderzoek blijkt dat het maken van de afweging om al dan niet binnen te treden in de praktijk een dilemma kan opleveren voor de betrokken politieagent. Wanneer de situatie spoedeisend is, mag de politie binnentreden zonder machtiging. Die inschatting is niet altijd gemakkelijk te maken. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen duidelijke criteria of kaders bestaan die helpen bij het maken van deze beslissing.

Daarnaast heeft het binnentreden door de politie voor burgers veel impact. Ook als er hulp wordt geboden. Hoe kan deze impact zo klein mogelijk worden gehouden? Uit dit onderzoek komt een aantal aandachtspunten voor de politie naar voren:

- een goede en transparante afweging bij binnentreden;
- de voorzichtige omgang met aanwezige kinderen, huisdieren en andere eigendommen;
- goede informatieverstrekking aan de bewoner;
- en informatie over hoe de schade af te handelen.

Als deze aspecten niet goed geborgd zijn, kan de bewoner zijn onvrede uiten met bijvoorbeeld klachten en verzoeken om schadevergoeding.

Conclusie:

De Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat de politie bij het binnentreden het burgerperspectief borgt. Dit houdt in dat de impact van het binnentreden zo beperkt mogelijk blijft. Binnentreden is immers een aantasting van het huisrecht.

De ombudsman concludeert dat de politie in het algemeen het huisrecht respecteert. Hij begrijpt dat de politie vanuit haar taak om hulp te verlenen soms een woning moet binnentreden en dat het maken van de afweging wel of niet binnentreden lastig kan zijn. De burger mag van de politie verwachten dat dit zorgvuldig gebeurt.

Wanneer de politie dan toch binnentreedt, kan de impact ervan door goede nazorg beperkt blijven. Daarom doet de ombudsman in dit onderzoek een aantal aanbevelingen aan de politie voor de behoorlijke omgang met het huisrecht: informeer de burger over het binnentreden en over de afhandeling van mogelijke schade en ga voorzichtig om met de woning en wat je daarin aantreft. Ook geeft de ombudsman enkele tips aan burgers die zich zorgen maken over een familielid of een buurtgenoot.